

Կիրակնօրեայ Ընթերցումներ էջ 1
 Ծանուցում էջ 4

**ԸՆԹԵՐՑՈՒՄ ԵՍԱՅԻ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
 ԳԻՐՔԷՆ
 (65.8-25)**

Տէրը այսպէս կ'ըսէ. -
 «Այնպէս ինչպէս երբ ողկոյզին վրայ խաղողի ճիւղ մը մնացած ըլլայ՝ կ'ըսեն. «Մի՛ նետեր ողկոյզը, որովհետեւ անոր վրայ Տիրոջ օրհնութիւնը կայ», այնպէս ալ ես իմ ծառայիս սիրոյն պիտի խնայեմ եւ կորուստի պիտի չմատնեմ բոլորը: Յակոբի որդի Յուդայէն սերունդ մը պիտի հանեմ, որ իմ սուրբ լեռս պիտի ժառանգէ. իմ ընտրեալներս զայն պիտի ժառանգեն եւ իմ ծառաներս այնտեղ պիտի բնակին: Զիս փնտռող ժողովուրդիս համար Սարոնը հօտերու արօտավայր պիտի ըլլայ եւ Աքորի ձորը՝ նախիրներու հանգստավայր: Իսկ ձեզ որ զիս թողուցիք, իմ սուրբ լեռս մոռցաք, բախտի կուռքին սեղան կանգնեցիք եւ ճակատագրի չաստուծոյն գինի ընծայեցիք, ձեզ սուրի պիտի մատնեմ եւ բոլորդ պիտի կոտորուիք, որովհետեւ կանչեցի ձեզ եւ չլսեցիք, խօսեցայ եւ մտիկ չըրիք. ըրիք այն ինչ որ չար է իմ աչքիս, ընտրեցիք այն ինչ որ կամքիս հակառակ է»:

Ուստի այսպէս կ'ըսէ Տէրը.-

«Ահալասիկ, ինծի ծառայողները պիտի կշտանան, մինչ դուք անօթի պիտի մնաք. ինծի ծառայողները պիտի յագեցնան, մինչ դուք ծարաւ պիտի մնաք. ինծի ծառայողները պիտի ու-

րախանան, մինչ դուք ամօթով պիտի մնաք. ինծի ծառայողները սրտի ուրախութեամբ պիտի ցնծան, իսկ դուք ձեր սրտին ցաւէն պիտի աղաղակէք, անյոյս հոգիով պիտի ողբաք, որովհետեւ իմ ընտրեալներս նզովքի տեղ ձեր անունը պիտի գործածեն, եւ ես՝ Տէրս ձեզ մահուան պիտի մատնեմ:

Մինչդեռ իմ ծառաներուս պիտի տամ նոր անուն մը, որպէսզի երկրի վրայ այդ անունը օրհնողը ճշմարիտ Աստուծոյ վրայ երգուած ըլլայ: Արդարեւ, իմ ընտրեալներս պիտի մոռնան իրենց կրած նեղութիւնները, եւ ա՛լ երբեք պիտի չյիշեն զանոնք: Որովհետեւ ահա ես նոր երկինք եւ նոր երկիր պիտի ստեղծեմ. ա՛լ պիտի չյիշեն նախկինները, բնաւ պիտի չմտաբերեն զանոնք: Իմ նոր ստեղծագործութեան մէջ անոնք միայն ցնծութիւն եւ ուրախութիւն պիտի գտնեն, որովհետեւ ահա ես Երուսաղէմը ցնծութեան վայր պիտի դարձնեմ եւ պիտի ուրախացնեմ իմ ժողովուրդս: Եւ ես պիտի ցնծամ Երուսաղէմի համար, պիտի ուրախանամ իմ ժողովուրդիս համար: Այնտեղ բնաւ լացի եւ ողբի ձայն պիտի չլսուի: Այնտեղ անժամանակ մահեր տեղի պիտի չունենան, պիտի չգտնուի ծեր մը որ իր օրերը ապրած չըլլայ. հարիւր տարեկան եղողը երիտասարդ տղայ պիտի նկատուի, իսկ հարիւրամեայ մեռնողը մեղաւոր եւ անիծեալ պիտի համարուի: Իրենց շինած տուններուն մէջ իրե՛նք պիտի բնակին, իրենց տնկած այգիներուն պտուղը իրե՛նք պիտի վայելեն. եւ ոչ թէ իրենք շինեն ու թշնամիներ բնակին կամ իրենք տնկեն

... ահա ես նոր երկինք եւ նոր երկիր պիտի ստեղծեմ...

... ինծի ծառայողները սրտի ուրախութեամբ պիտի ցնծան...

... կեանքի ծառայող պէս անվախեան պիտի ըլլայ իմ ժողովուրդիս կեանքը....

Տակաւին
իրենց
չկանչած՝
պիտի լսեմ
զիրենց...

եւ ուրիշներ վայելեն: Որովհետեւ կեանքի ծառին պէս անվախճան պիտի ըլլայ իմ ժողովուրդիս կեանքը. իմ ընտրեալներս երկա՛ր պիտի վայելեն իրենց ծանր աշխատանքին վաստակը:

Այլեւս գուր տեղ պիտի չաշխատին ու դժբախտ գաւակներ պիտի չծնին, որովհետեւ Աստուծմէ օրհնուած սերունդ մը պիտի ըլլան թէ՛ իրենք եւ թէ՛ իրենց գաւակները: Տակաւին իրենք չկանչած՝ պիտի լսեմ զիրենք. դեռ իրենց աղօթքը չաւարտած՝ պիտի հարցնեմ. “Ի՞նչ կ'ուզէք”: Այն ատեն դայլն ու գառը միասին պիտի ճարակին. առիւծը եզան պէս յարդ պիտի ուտէ եւ օձը հողով պիտի սնանի. ոեւէ մէկուն պիտի չղպչին եւ պիտի չվնասեն իմ սուրբ լեռանս վրայ», - կ'ըսէ Տէրը:

ԸՆԹԵՐՑՈՒՄ

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ

ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՆԵՐՈՒՆ ԳՐԱԾ ՆԱՄԱԿԵՆ

(3.1-4.9)

Ն ետեւաբար, եղբայրներս, Տիրոջմով ուրախացէք: Նոյն բաները գրելը ինծի համար ձանձրոյթ չէ, բայց ձեզ ճշմարտութեան մէջ կը հաստատէ:

Ձգուչացէք այն մարդոցմէ, այն շուններէն, որոնք չարիք կը սերմանեն՝ ստիպելով որ թլփատուիք: Իսկական թլփատուածները մենք ենք, որովհետեւ Աստուծոյ Հոգիով լեցուած պաշտամունք կը կատարենք եւ Քրիստոս Յիսուսի միացած ըլլալով միայն կը պարծենանք, եւ ոչ թէ Օրէնքի գործադրութեամբ կամ Աբրահամի մարմնաւոր գաւակը ըլլալով: Եթէ ատոնք բաւարար ըլլային փրկուելու համար, ինծի ոչինչ պիտի պակսէր. եւ եթէ ոեւէ մէկը կը կարծէ թէ մարմնական այդ կապին կրնայ վստահիլ, ես աւելիով կրնամ, քանի ութօրեայ թլփատուած իսրայէլացի մըն եմ, Բենիամինի ցեղէն, զտարիւն երբայեցի եւ օրինապահ փարիսեցի: Այնքան նախանձախնդիր էի, որ Քրիստոսի եկեղեցին կը հալածէի. եւ արդար էի այնքան՝ որքան օրէնքի անթերի գործադրութիւնը կրնար տալ: Սակայն այս բոլորը, որ ժամանակ մը առաւելութիւն կը սեպէի,

հիմա վնաս կը համարեմ՝ Քրիստոսի սիրոյն համար: Եւ իրաւ, ամէն ինչ վնաս կը համարեմ՝ համեմատած այն գերազանց շահին հետ, որ մեր Տէրը՝ Յիսուս Քրիստոսը ճանչնալն է: Այդ գիտութիւնը ունենալու համար ամէն ինչ թողուցի, ոչնչութիւն սեպելով, որ-պէսզի Քրիստոսը շահիմ, եւ կատարելապէս անոր միանամ: Այնպէս որ, իմ արդարութիւնս այլեւս օրէնքի գործադրութեանն էի դար, այլ Քրիստոսի հանդէպ ունեցած հաւատքէս, եւ այդ արդարութիւնը Աստուծմէ եկած արդարութիւնն է՝ հիմնուած հաւատքի վրայ: Հիմա միակ փափաքս է ճանչնալ Քրիստոսը, անոր յարուսեան գօրութիւնը, եւ անոր չարչարանքներուն մասնակից դառնալ՝ անոր մահուան օրինակը իմ վրաս առնելով, որպէսզի ես ալ արժանի ըլլամ մեռելներէն յարութիւն առնելու:

Ձեմ ըսեր, թէ արդէն յաջողած եւ կատարելութեան հասած եմ, բայց հասնելու կը ձգտիմ, որովհետեւ ճիշդ ատոր համար Քրիստոս Յիսուս զիս պահեց: Եղբայրներ, ինքզինքս դեռ կատարելութեան հասած չեմ համարեր. բայց կ'աշխատիմ անցեալը մոռնալ եւ գալիքին նայիլ, եւ ուշադիր կերպով կը վազեմ դէպի նպատակակէտը, որպէս մրցանակ ստանալու համար յաւիտենական կեանքը, որուն կը հրաւիրէ մեզ Աստուծո, Քրիստոս Յիսուսով:

Արդ, դուք բոլորդ որ կատարեալ էք՝ նոյն ձեռով խորհեցէք: Իսկ եթէ որոշ կէտերու շուրջ տարբեր կը խորհիք, Աստուծո ինք ձեզ պիտի լուսաբանէ: Ամէն պարագայի, միասնաբար քալենք այն կանոններով, որոնցմով ընթացանք մինչեւ հիմա:

Եղբայրներ, ինծի նմանեցէք, եւ հետեւեցէք անոնց՝ որոնք ձեզի տուած մեր օրինակով կ'ընթանան: Որովհետեւ, ինչպէս յաճախ կ'ըսէի եւ հիմա եւս լալով կ'ըսեմ, մեր մէջ կան շատեր որոնց կեանքը թշնամանք է Քրիստոսի խաչին: Անոնց վերջը կորուստ է, որովհետեւ իրենց աստուածը իրենց

... ամէն ինչ
վնաս կը
համարեմ՝
համեմատած
այն
գերազանց
շահին հետ,
որ մեր Տէրը՝
Յիսուս
Քրիստոսը
ճանչնալն է:

Մենք
սակայն,
երկիրն
ֆաղափա-
ցիներ ենք...

փորն է. ամօթալի բաներով
կը հպարտանան եւ միայն
երկրաւոր բաներու մասին
կը խորհին: Մենք, սակայն,
երկիրնքի քաղաքացիներ
ենք եւ հոնկէ կը սպասենք
որ դայ մեր փրկիչը՝ Յիսուս

Քրիստոս, որ մեր մահկանացու մարմինները
պիտի կերպարանափոխէ եւ իր մարմնին
պէս փառաւոր դարձնէ իր գորութեամբը,
որով կրնայ ամէն ինչ իր իշխանութեանը
ենթարկել: Ուստի, սիրելի եւ կարօտալի
եղբայրներ, դուք որ իմ ուրախութիւնս էք
եւ պսակս, այսպէս ամբօրէն Տիրոջ միացած
մնացէք, սիրելիներս:

Եւոզիային եւ Սիւնտիքին կ'աղաչեմ եւ
կը թելագրեմ որ իրարու հետ հաշտուին,
քանի Տիրոջ միացած են: Դուն ալ, ո՛վ
հաւատարիմ գործակիցս,
կը խնդրեմ որ օգնես այս
երկու կիներուն, որովհետեւ
ինծի հետ պայքարեցան
Աւետարանի տարածման
համար, Կղեմէսի եւ միւս
գործակիցներու հետ միա-
սին, որոնց անունները
Կեանքի Գիրքին մէջ արձա-

Միշտ
ուրախ եղէք
Աստուծով.
Դարձեալ
կ'ըսեմ՝
ուրախ եղէք:

նագրուած են:

Միշտ ուրախ եղէք Աստուծով. դարձեալ
կ'ըսեմ՝ ուրախ եղէք: Բոլորին հանդէպ հեզ
եւ ազնիւ եղէք: Շուտով Տէրը կու գայ:
Որեւէ բան թող չմտահոգէ ձեզ. այլ միշտ
ձեր աղօթքներուն եւ աղաչանքներուն մէջ
գոհունակ սրտով Աստուծմէ խնդրեցէք ինչ
բանի որ կարիքը կը զգաք, եւ այն ատեն
Աստուծոյ խաղաղութիւնը, որ միտքով
կարելի չէ հասկնալ, խաղաղ պիտի պահէ
ձեր սիրտերն ու միտքերը, որոնք Քրիստոս
Յիսուսի միացած են:

Ի վերջոյ, եղբայրներ, խորհեցէք այն բաները
որոնք ճշմարիտ են, պարկեշտ, արդար,
մաքուր, սիրելի, բարեհամբաւ, առաքիլի եւ
գովելի: Եւ գործքով կատարեցէք այն ինչ
որ ինձմէ սորվեցաք եւ ընդունեցիք, ինձմէ
լսեցիք եւ իմ վրաս տեսաք. եւ Աստուած, որ
խաղաղութիւնը կու տայ, ձեզի հետ պիտի
ըլլայ:

ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆԷՆ
ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍԻ
(17.20-18.14)

Փարիսեցիներ հարցուցին Յիսուսի թէ ե՛րբ
պիտի գայ Աստուծոյ արքայութիւնը:

Ան պատասխանեց. «Աստուծոյ
Արքայութիւնը արտաքնապէս
տեսանելի նշաններով պիտի
չգայ. կամ պիտի չըսեն թէ “հոս
է կամ հոն”, որովհետեւ ահա
Աստուծոյ արքայութիւնը ձեր
միջեւ կը գտնուի»:

... ահա
Աստուծոյ
արքայու-
թիւնը ձեր
միջեւ կը
գտնուի:

Ապա իր աշակերտներուն
ըսաւ. «Ժամանակ պիտի գայ, երբ դուք
պիտի ցանկաք մարդու Որդիին այս օրերէն
մէկը տեսնել, բայց պիտի չտեսնէք: Եւ եթէ
ձեզի ըսեն “ահա հոս է կամ հոն”, մտիկ
մի՛ ընէք, մի՛ հետեւիք անոնց: Որովհետեւ
ինչպէս որ կայծակը փայլատակելով կը
լուսաւորէ երկնակամարին մէկ կողմէն
միւսը, նոյնպէս պիտի ըլլայ մարդու Որդին
իր գալստեան օրը: Սակայն նախ պէտք է
որ ան շատ չարչարանքներ կրէ եւ մերժուի
այս սերունդէն: Ինչպէս որ Նոյի ժամանակ
Աստուծոյ պատիժը յանկարծակի վրայ հասաւ,
նոյնպէս պիտի պատահի մարդու Որդիին
օրերուն ալ: Անոնք ալ կ'ուտէին, կը խմէին,
այր կամ կին կ'առնէին, մինչեւ այն օրը, երբ
Նոյ տապան մտաւ, եւ ջրհեղեղը բնաջնջեց
զանոնք: Կամ ինչպէս Ղովտի օրերուն
պատահեցաւ. կ'ուտէին, կը խմէին, կը գնէին,
կը ծախէին, կը տնկէին եւ կը շինէին. բայց
այն օրը երբ Ղովտ Սողոմը ձգեց, երկիրքէն
կրակ եւ ծծումբ տեղաց եւ սպաննեց բոլորը:
Նոյնը պիտի պատահի այն օրը երբ մարդու
Որդին յայտնուի:

«Այդ օրը, ան որ տանիք ելած է՝ թող վար
չիջնէ տան մէջ գտնուող իր
գոյքերը առնելու համար:
Նոյնպէս, ան որ դաշտին
մէջ է՝ թող չվերադառնայ
տուն ձգածները առնելու
համար: Յիշեցէք Ղովտի
կնոջ պարագան: Ով որ
կը ջանայ իր անձը փրկել՝
պիտի կորսնցնէ զայն, եւ
ով որ կորսնցնէ իր անձը՝

Ով որ կը
ջանայ
իր անձը
փրկել՝ պիտի
կորսնցնէ
զայն, եւ ով
որ կորսնցնէ
իր անձը՝
պիտի փրկէ
զայն:

պիտի փրկէ զայն: Կ'ըսեմ ձեզի, այդ գիշեր եթէ մէկ անկողնի մէջ երկու հոգի ըլլան, անոնցմէ մէկը պիտի առնուի եւ միւսը ձգուի»: Աշակերտները հարցուցին Յիսուսի. «Տէ՛ր, ո՞ւր պիտի պատահի ատիկա»: Ան պատասխանեց. «Արծիւները կը հաւաքուին հո՛ն ուր դիակ կայ»:

Յիսուս առակ մը խօսեցաւ իր աշակերտներուն, ցոյց տալու համար թէ պէտք է միշտ աղօթել՝ առանց վհատելու: Եւ ըսաւ. «Քաղաքի մը մէջ դատաւոր մը կար, որ ո՛չ Աստուծմէ կը վախնար եւ ոչ ալ մարդոցմէ կ'ամչնար: Նոյն քաղաքին մէջ այրի կին մըն ալ կար, որ իրեն կը դիմէր եւ կը խնդրէր. “Իրաւունքս պաշտպանէ հակառակորդէս”: Դատաւորը երկար ժամանակ մերժեց դատը տեսնել, սակայն ի վերջոյ ըսաւ ինքնիրեն, “Թէեւ Աստուծմէ չեմ վախնար եւ մարդոցմէ չեմ ամչնար, բայց քանի այս այրին նեղութիւն կու տայ ինձի, իր դատը տեսնեմ, որպէսզի մինչեւ վերջ քովս գալով զիս չանհանգստացնէ”»:

Ապա Տէրը շարունակեց. «Լսեցէք թէ ի՛նչ կ'ըսէ անիրաւ դատաւորը: Իսկ Աստուած որքա՞ն պիտի համբերէ իր ընտրեալներուն կրած անիրաւութեան, պիտի չպաշտպանէ՞ զանոնք, որոնք գիշեր ու

ցերեկ իրեն կը դիմեն: Այո՛, կ'ըսեմ ձեզի որ անոնց իրաւունքը անմիջապէս պիտի պաշտպանէ: Բայց մարդու Որդին երբ գայ, արդեօք հաւատք պիտի գտնէ՞ երկրի վրայ»:

Այս առակն ալ պատմեց անոնց, որոնք կը պարծենային թէ արդար են եւ ուրիշները կ'արհամարհէին: «Երկու հոգիներ տաճար գացին աղօթելու. մէկը՝ փարիսեցի, միւսը՝ մաքսաւոր: Փարիսեցին մէկ կողմ կեցած, առանձին կ'աղօթէր. “Աստուած իմ, շնորհակալ եմ քեզմէ՛ որ ուրիշ մարդոց նման յափշտակող, անիրաւ, շնացող չեմ, կամ այս մաքսաւորին պէս ալ չեմ: Այլ շաբաթը երկու անգամ ծոմ կը պահեմ եւ իմ եկամուտիս տասանորդը տաճարին կու տամ”: Իսկ մաքսաւորը մէկ կողմ կեցած, աչքերը առանց վեր բարձրացնելու կուրծքը կը ծեծէր եւ կ'ըսէր. “Աստուած, ներէ՛ մեղաւորիս մեղքերը”: Կ'ըսեմ ձեզի, - եզրակացուց Յիսուս, - ո՛չ թէ փարիսեցին, այլ մաքսաւորը արդարացած գնաց տուն. որովհետեւ ով որ իր անձը կը բարձրացնէ՛ պիտի խոնարհի, եւ ով որ իր անձը կը խոնարհեցնէ՛ պիտի բարձրանայ»:

... ով որ իր անձը կը բարձրացնէ՛ պիտի խոնարհի, եւ ով որ իր անձը կը խոնարհեցնէ՛ պիտի բարձրանայ:

Բայց մարդու Որդին երբ գայ, արդեօք հաւատք պիտի գտնէ՞ երկրի վրայ»:

ՄԵԾ ՊԱՀՔԻ ԼՍԱՐԱՆ

ՅԵՏ ԽԱՊԱՊԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՆՊԱՏԵԱՆ ԺԱՄԵՐՊՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒՄ.

ՍԿԻՉԲ ԺԱՄԵՐՊՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒՄ ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄ 7.00

5

ՉՈՐԵՔԱՔԹԻ, 29 ՄԱՐՏ

ՎԵՐԱՆՈՐՈՊՈՒՄԸ՝ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ԴԱՍԻՔԱՐԱԿՈՒԹԵԱՄԸ

ԲՐԸ. ԹՈՐՈՍ ԿԻՍԱՐԿ. ՊԱՊՈՒԿԵԱՆ

6

ՉՈՐԵՔԱՔԹԻ, 5 ԱՊՐԻԼ

ՎԵՐԱՆՈՐՈՊՈՒՄԸ ԵԿԵՂԵՅՈՅ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՆՉԸ

ՀՈԳԸ. Տ. ՎԱՐՊԱՆ ՎՐՊ. ԹԱՇՃԵԱՆ